

Bryssel den 26.4.2017
COM(2017) 250 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

En europeisk pelare för sociala rättigheter

{ SWD(2017) 200 final }
{ SWD(2017) 201 final }
{ SWD(2017) 206 final }

”Vi måste intensifiera arbetet för en rättvis och verkligt alleuropeisk arbetsmarknad. Jag vill också utveckla en europeisk pelare för sociala rättigheter, som tar hänsyn till förändringarna i samhället och i arbetslivet i Europa. Den ska kunna fungera som en kompass för mer konvergens inom euroområdet. Denna europeiska pelare för sociala rättigheter ska komplettera det som vi redan uppnått gemensamt när det gäller skydd för arbetstagarna i EU. Jag tror att det är klokast att börja i euroområdet, och låta övriga EU-länder delta om de vill.”

EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker i sitt tal om tillståndet i unionen
Europaparlamentet, den 9 september 2015

1. Inledning

Det är en nyckelprioritering för kommissionen att skapa ett mer inkluderande och rättvist EU¹. Kommissionen har sedan ordförande Junckers tillkännagivande om att en europeisk pelare för sociala rättigheter ska skapas samarbetat aktivt med alla berörda parter på alla nivåer. I mars 2016 lade kommissionen fram ett preliminärt utkast till pelaren och inledde ett brett offentligt samråd för att samla in synpunkter². Som avslutning på samrådet anordnades en högnivåkonferens i januari 2017 som byggde vidare på de möten som hållits med berörda parter och på andra synpunkter från hela EU³.

I dag lägger kommissionen fram resultaten från det här offentliga samrådet, tillsammans med det slutgiltiga förslaget till den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Pelaren fastställer ett antal huvudsakliga principer och rättigheter som ska ligga till grund för rättvisa och välfungerande arbetsmarknader och välfärdssystem. Detta är också viktigt för att kunna bygga motståndskraftigare ekonomiska strukturer, vilket framhålls i de fem ordförandenas rapport om färdigställandet av EU:s ekonomiska och monetära union⁴. Därför ska pelaren fungera som en kompass för en förnyad konvergensprocess som ska leda till bättre arbets- och livsvillkor i deltagande medlemsländer. Pelaren är främst avsedd för euroområdet, men är öppen för alla medlemsländer.

Att förverkliga dessa principer och rättigheter är ett gemensamt ansvar. De flesta verktygen som behövs för att pelaren ska kunna genomföras ligger i händerna på lokala, regionala och nationella myndigheter, men också på arbetsmarknadens parter och civilsamhället i stort. EU och i synnerhet Europeiska kommissionen kan bidra genom att fastställa ramarna, staka ut riktningen och skapa lika förutsättningar samtidigt som full hänsyn tas till varje lands specifika förhållanden och institutionella struktur. Även om detta är av

¹ Se de politiska riktlinjerna för nästa Europeiska kommission, *En ny start för EU: Mitt program för sysselsättning, tillväxt, rättvisa och demokratisk förändring*, den 15 juli 2014.

² Se COM(2016) 127 final av den 8 mars 2016.

³ Se resultaten från det offentliga samrådet i det åtföljande dokumentet SWD(2017) 206 av den 26 april 2017.

⁴ Se de fem ordförandenas rapport om färdigställandet av EU:s ekonomiska och monetära union av den 22 juni 2015.

avgörande betydelse, måste åtgärder på EU-nivå stödjas och följas upp på alla ansvarsnivåer.

Diskussionen om EU:s sociala dimension är en del som ingår i den större debatten som har inletts om framtiden för EU27. Kommissionens vitbok om EU:s framtid⁵ har påbörjat en bred diskussion om vilken framtid vi vill ha – för oss själva, för våra barn och för EU. Kommissionens diskussionsunderlag om EU:s sociala dimension⁶, som publiceras tillsammans med paketet om den europeiska pelaren för sociala rättigheter, inriktar sig på de djupgående förändringar som EU:s samhällen och arbetsmarknader kommer att genomgå under det kommande decenniet, och det lägger fram flera alternativ för hur vi kan bemöta detta tillsammans – genom att bygga ett Europa som skyddar, stärker och försvarar. Romförklaringen som antogs av EU:s ledare den 25 mars 2017 framhöll vikten av ett socialt Europa. Toppmötet om rättvisa jobb och tillväxt som ska hållas i Göteborg den 17 november 2017 kommer att erbjuda ett ytterligare tillfälle att utveckla dessa idéer.

Det här meddelandet lägger fram den europeiska pelaren för sociala rättigheter och beskriver vägen framåt för dess genomförande. Meddelandet åtföljs av ett antal lagstiftningsåtgärder och andra initiativ som rör balansen mellan arbete och privatliv, information till arbetstagare, tillgång till socialt skydd och arbetstider. Enligt pelarens logik kommer dessa förslag att uppdatera och komplettera EU:s regelverk när de har antagits. Texten i pelaren stöds av ett arbetsdokument som ger mer detaljerade förklaringar om principerna och rättigheterna⁷. För att kunna mäta framstegen på fältet har dessutom en social resultattavla tagits fram⁸. Den kommer att följa trender och resultat i olika länder och fungera som underlag för politiska riktlinjer när det gäller den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken. Resultattavlan kommer också att bedöma framstegen mot ett ”socialt AAA-kreditbetyg” för EU som helhet.

2. Motiven bakom den europeiska pelaren för sociala rättigheter

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter läggs fram med dagens och morgondagens verklighet i åtanke. Trots förbättringarna av de ekonomiska och sociala förhållandena i Europa på senare tid är följderna av det senaste decenniets kris fortfarande kännbara, från långtidsarbetslösa ungdomar till fattigdomsrisk i många delar av Europa. Samtidigt står medlemsländerna inför de snabba förändringar som nu äger rum i våra samhällen och i arbetslivet. I diskussionsunderlaget till EU:s sociala dimension påpekas det att det finns lika många utmaningar som möjligheter. EU har några av världens mest avancerade välfärdssystem och en mångfald av bästa praxis och sociala innovationer, men måste samtidigt kunna bemöta och anpassa sig efter oförutsedda samhällseliga utmaningar.

⁵ Se COM(2017) 2025 av den 1 mars 2017.

⁶ Se COM(2017) 206 av den 26 april 2017.

⁷ Se SWD(2017) 201 av den 26 april 2017.

⁸ Se SWD(2017) 200 av den 26 april 2017.

Mot bakgrund av detta syftar den europeiska pelaren för sociala rättigheter till att ge medborgarna nya och mer ändamålsenliga rättigheter. De 20 principerna och rättigheterna som ingår i pelaren kan indelas i tre kategorier: lika möjligheter och tillgång till arbetsmarknaden, rättvisa arbetsvillkor samt socialt skydd och social delaktighet. De sätter fokus på hur man ska leva upp till löftet i fördragen om ”en social marknadsekonomi med hög konkurrenskraft där full sysselsättning och sociala framsteg eftersträvas”. Även om principerna och rättigheterna är gemensamma, förväntar man sig inte att de ska förverkligas genom en universallösning. I pelaren medges det att det finns en mångfald av situationer och sätt att uppnå dessa gemensamma mål på.

Det slutgiltiga förslaget i den europeiska pelaren för sociala rättigheter som läggs fram i dag har gynnats av de många bidrag som inkommit under det offentliga samrådet (se ruta 1). Efter samrådet finslipades några av parametrarna i förhållande till det preliminära utkastet från mars 2016.

Ruta 1. Det offentliga samrådet om den europeiska pelaren för sociala rättigheter

Mellan mars och december 2016 genomförde kommissionen ett offentligt samråd för att samla in synpunkter på det preliminära utkastet till pelaren. Detta utgjorde också ett tillfälle att reflektera över framtiden för systemen för arbete och välfärd, över huruvida EU:s regelverk fortfarande är ändamålsenligt och över pelarens potentiella roll inom styrningen av den ekonomiska och monetära unionen.

Samrådet gav möjlighet till en bred diskussion med de andra EU-institutionerna, med nationella regeringar och parlament samt med experter och civilsamhället i stort. Arbetsmarknadens parter spelade en specifik roll i särskilda utfrågningar, där EU, nationella branschövergripande organisationer och europeiska sektorsvisa sammanslutningar deltog. Över 60 särskilda evenemang ägde rum i Europa med över 2 500 deltagare. På nationell nivå hölls särskilda samrådsevenemang i 27 medlemsländer. Över 16 500 svar inkom till den särskilda onlineundersökningen. En högnivåkonferens hölls den 23 januari 2017 som avslutning på samrådsprocessen.

Europaparlamentet antog en resolution om förslaget den 19 januari 2017⁹. Regionkommittén antog ett yttrande den 11 oktober 2016¹⁰ och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén antog ett yttrande den 25 januari 2017¹¹. Kommissionen tog också emot inlägg från 21 nationella regeringar¹² och ministrar som diskuterade pelaren under flera av rådets sammanträden.

Samrådet har identifierat fyra breda tendenser som pelaren bör inrikta sig på: (i) de sociala konsekvenserna av krisen, bl.a. ökande fattigdom och social utestängning, ojämlikheter och arbetslöshet, låg tillväxt och konkurrens, (ii) framtidens arbeten och den framväxande digitala arbetsmarknaden, (iii) den demografiska utvecklingen, närmare bestämt den åldrande europeiska befolkningen och (iv) ekonomiska skillnader mellan medlemsländerna. Dessa frågor har varit

⁹ 2016/2095(INI).

¹⁰ CDR 2868/2016.

¹¹ SOC/542-01902-00-01-ac.

¹² Belgien, Danmark, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

vägledande för utvecklingen av den europeiska pelaren för sociala rättigheter som läggs fram i dag.

Samrådet visade i stort sitt stöd för den europeiska pelaren för sociala rättigheter som en möjlighet att skapa ett mer socialt Europa. Samtidigt bekräftade samrådet att EU:s ekonomiska och sociala utmaningar är sammanlänkade och att det krävs konsekventa åtgärder på alla nivåer för att bemöta dem. Många av uppgiftslämnarna påpekade i synnerhet att syftet med pelaren inte bör vara att harmonisera socialpolitiken i EU.

En mer detaljerad sammanfattning av samrådet finns i arbetsdokumentet som publiceras tillsammans med detta meddelande¹³.

Dessa utmaningar får en specifik betydelse för färdigställandet av EU:s ekonomiska och monetära union, vilket framhålls i de fem ordförandenas rapport från juni 2015¹⁴. Det här är inte bara en social nödvändighet, utan ett ekonomiskt tvingande behov. Sysselsättningen och de sociala förhållandena varierar stort inom euroområdet, delvis som en följd av krisen, men också på grund av de obalanser som byggts upp under åren som föregick krisen. I rapporten påpekas att det är ytterst viktigt med effektiva arbetsmarknader som främjar hög sysselsättning och som också kan absorbera chocker utan att skapa alltför hög arbetslöshet för att kunna ha en välfungerande ekonomisk och monetär union. Med tiden leder detta till minskade skillnader mellan medlemsländernas resultat och till mer inkluderande samhällen. Förutom arbetsmarknaderna är det viktigt att se till att alla har tillgång till bra utbildning och att det finns ett verkningsfullt socialt skydd för att skydda de mest utsatta i samhället, bl.a. i form av en bas som utgör ett grundläggande socialt skyddsnät. Rapporten framhåller dessutom behovet av att gå ett steg längre och verka för en djupare integration av de nationella arbetsmarknaderna genom att underlätta geografisk rörlighet och rörlighet på arbetsmarknaden. Detta kräver att det råder rättvisa och genomförbara lika villkor för såväl myndigheter, arbetstagare som företagare.

Pelaren är därför främst avsedd för medlemmarna i euroområdet, men kan tillämpas på alla medlemsländer som vill vara delaktiga i den.

¹³ Se SWD(2017) 206 av den 26 april 2017.

¹⁴ Se *Färdigställandet av EU:s ekonomiska och monetära union*, rapport av Jean-Claude Juncker, i nära samarbete med Donald Tusk, Jeroen Dijsselbloem, Mario Draghi och Martin Schulz, juni 2015.

3. Pelarens politiska och rättsliga karaktär

Pelaren drar direkt inspiration från den mångfald av bästa praxis som finns i EU, och bygger på det starka regelverk som finns på EU-nivå och internationell nivå. Många av dessa värden ingick redan i Romfördragen 1957 och har fått ytterligare globalt erkännande tack vare det arbete som internationella organ har gjort, bland annat Förenta nationerna, Internationella arbetsorganisationen och Europarådet. Pelaren bygger i synnerhet på den europeiska sociala stadgan som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961 och gemenskapsstadgan om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter från 1989 som fastställde grundläggande sociala rättigheter. Samtidigt har EU:s sociala regelverk också utvecklats under de senaste 30 åren genom nya bestämmelser i fördragen, antagandet av EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, ny lagstiftning och rättspraxis från Europeiska unionens domstol. På senare tid har FN:s mål för hållbar utveckling för 2030 gett upphov till en ny agenda för att kunna utrota fattigdom och få till stånd en balanserad integrering av de ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekterna på hållbar utveckling.

Den slutliga texten tar också full hänsyn till bredare politiska överväganden och rättsliga begränsningar. Medlemsländerna, och i många fall även arbetsmarknadens parter, har primära eller till och med exklusiva behörigheter när det gäller bl.a. arbetsrätt, minimilöner, utbildning, hälso- och sjukvård samt organisationen av sociala skyddssystem. De står också för merparten av det finansiella stödet inom de områden som pelaren för sociala rättigheter omfattar. De principer och rättigheter som fastställs av pelaren måste genomföras på både EU-nivå och nationell nivå, med full hänsyn till deras respektive behörigheter. Detta ligger också i linje med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, vilka föreskriver att EU endast ska vidta åtgärder när målen kan uppnås bättre på EU-nivå, och att de åtgärder som vidtas av EU inte får gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen i fördragen. Dessa principer säkerställer att besluten fattas så nära medborgarna som möjligt och att de föreslagna åtgärderna på EU-nivå kommer att genomföras på grundval av ett bevisat mervärde. Detta är vad medborgarna förväntar sig och är vad som är mest ändamålsenligt och effektivt.

Pelaren bekräftar de rättigheter som redan finns i EU och i internationella regelverk, och kompletterar dem för att beakta nya förhållanden. Pelaren påverkar därför inte de principer och rättigheter som redan finns i bindande bestämmelser i EU:s lagstiftning; den sammanställer olika rättigheter och principer som har fastställts vid olika tidpunkter, på olika sätt och i olika former i syfte att göra dem mer synliga, begripliga och tydliga för privatpersoner och aktörer på alla nivåer.

I och med detta fastställer pelaren en ram som vägledning för framtida åtgärder från deltagande medlemsländer. Därför läggs pelaren fram som en rekommendation från kommissionen, tillsammans med ett förslag till ett interinstitutionellt tillkännagivande. Rekommendationen antas i dag av kommissionen på grundval av artikel 292 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Eftersom den gjordes för stadgan om de grundläggande rättigheterna kommer förslaget till ett interinstitutionellt tillkännagivande att diskuteras med Europaparlamentet och rådet.

Genomförandet av pelaren kommer att ske i en mångfald av situationer och under skiftande socioekonomiska förhållanden. Samtidigt som pelaren fastställer en referensram är den framtagen som ett dynamiskt instrument som ska ge manöverutrymme åt aktörer på alla nivåer så att de kan agera i enlighet med deras behörigheter och uppdatera deras instrument vid specifika förhållanden. I synnerhet bör politiska experiment och sociala innovationer uppmuntras för att kunna möta nya utmaningar, vilket kan vara till allas nytta. Såsom beskrivs nedan kommer ett antal åtgärder att inledas och stärkas på EU-nivå för att följa upp framstegen.

Principerna och rättigheterna som ingår i pelaren är av intresse för medborgare, myndigheter och arbetsmarknadens parter på alla nivåer. Med tanke på pelarens rättsliga karaktär är dessa principer och rättigheter inte tillämpbara direkt; de måste omvandlas till särskilda åtgärder eller separat lagstiftning på lämplig nivå. Detta förklaras närmare i arbetsdokumentet som åtföljer meddelandet om den europeiska pelaren för sociala rättigheter¹⁵.

I många fall är den stora frågan inte att rättigheterna faktiskt erkänns, utan att de inte utnyttjas. Det finns fall där medborgarna inte utnyttjar sina rättigheter till fullo eftersom det saknas medvetenhet om befintlig lagstiftning, eller på grund av att lagstiftningen inte genomförs eller tillämpas. I uppföljningsstrategin kommer det därför att läggas mycket fokus på att stärka tillämpandet av befintliga rättigheter. Ett exempel på en sådan åtgärd är den nyligen gjorda utvärderingen av regelverket som rör hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Ett brett samråd genomfördes för att bedöma hur ändamålsenlig, effektiv, relevant och sammanhängande den befintliga lagstiftningen var och för att ta fram en strategi för att säkerställa att arbetstagares hälsa och trygghet skyddas på ett effektivare sätt. Strategin skulle också ta hänsyn till administrativa bördor och specifika behov hos små och medelstora företag¹⁶.

4. Uppföljning på EU-nivå

Med beaktande av de politiska och rättsliga övervägandena som förklarats ovan, kommer ansvaret för att genomföra pelaren främst att ligga på nationella regeringar, myndigheter och arbetsmarknadens parter. Huruvida EU har rättslig behörighet att agera förklaras närmare i det åtföljande arbetsdokumentet¹⁷. Resten av detta avsnitt fokuserar på uppföljning på EU-nivå.

På europeisk nivå kommer alla tillgängliga instrument att mobiliseras: EU:s lagstiftning, med tonvikt på att tillämpa det omfattande regelverk som redan finns, vilket också ska uppdateras och kompletteras där det behövs; social dialog, för att samverka med och stödja arbetsmarknadens parter i EU i deras arbete; politiska riktlinjer och rekommendationer genom

¹⁵ Se SWD(2017) 201 av den 26 april 2017. Principerna som ingår i den europeiska pelaren för sociala rättigheter rör EU-medborgare och tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta i EU.

¹⁶ Se COM(2017) 12 av den 10 januari 2017.

¹⁷ Se SWD(2017) 201 av den 26 april 2017.

den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken samt finansiellt stöd genom olika typer av EU-medel. Genomförandet av pelaren kommer dessutom att stödjas av en ny social resultattavla där man kommer att kunna övervaka framsteg i form av resultat.

Främjande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter

Kommissionen föreslår att den europeiska pelaren för sociala rättigheter ska högtidligen proklameras gemensamt av EU-institutionerna. Tillsammans med Europaparlamentet och rådets ordförandeskap kommer kommissionen att främja diskussionen på grundval av utkastet till tillkännagivandet som läggs fram i dag. Toppmötet om rättvisa jobb och tillväxt som ska hållas i Sverige den 17 november i år blir ett viktigt tillfälle för att leda arbetet i riktning framåt, i linje med den bredare diskussionen om Europas sociala dimension. Under tiden kommer rekommendationen som antas i dag att fungera som referens, och detta meddelande kommer att tillhandahålla ramarna för framtida åtgärder från kommissionen. Rekommendationen som antas i dag kommer att ändras mot bakgrund av det slutliga gemensamma tillkännagivandet av EU-institutionerna.

Uppdatering och komplettering av EU:s lagstiftning efter behov

EU:s lagstiftning är viktig för att kunna garantera medborgarnas rättigheter enligt fördragen. Vissa ytterligare lagstiftningsinitiativ kommer att krävas för att ett antal av de principer och rättigheter som ingår pelaren ska kunna vara effektiva. Det är en viktig och ständigt aktuell fråga för kommissionen att se till att EU:s lagstiftning hela tiden är uppdaterad och ändamålsenlig. Detta återspeglas i en rad initiativ på senare tid, såsom samordningen av sociala trygghetssystem, utstationeringen av arbetstagare, översynen av EU:s regelverk om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen samt den europeiska tillgänglighetslagen som förbättrar funktionssättet för den inre marknaden för produkter och tjänster som rör tillgänglighet, till fördel för personer med funktionsnedsättningar och äldre personer. Pelaren erbjuder nya möjligheter för att kunna avgöra huruvida befintlig EU-lagstiftning är utformad och styrs på ett ändamålsenligt sätt och om den kan svara på nya utmaningar. Lanseringen av pelaren åtföljs av en första uppsättning lagstiftningsinitiativ som rör balansen mellan arbete och privatliv, tillgång till socialt skydd och information till arbetstagare. Fler initiativ, bl.a. på områden som omfattas av principerna och rättigheterna i pelaren, kommer att följa i framtiden som en del av förberedelsen av och diskussionen om kommissionens årliga arbetsprogram.

Bättre tillämpning av EU:s lagstiftning

Förutom nya lagstiftningsinitiativ inriktar sig den europeiska pelaren för sociala rättigheter på effektiv tillämpning av befintlig lagstiftning. Lanseringen av pelaren ger tillfälle till att stärka genomförandet och tillämpningen av det befintliga regelverket, också genom icke lagstiftande åtgärder. Sådana åtgärder innefattar bl.a. att skapa större medvetenhet kring rättigheter, införa kontrollmekanismer eller ge utökad tolkningsvägledning där det finns behov. Meddelandet

om en europeisk agenda för delningsekonomin¹⁸ och tolkningsmeddelandet om arbetstidsdirektivet som publiceras i dag är två exempel på hur sådan vägledning kan ta form¹⁹. Med hjälp av synpunkter från arbetsmarknadens parter kommer kommissionen också att undersöka var det finns luckor i tillämpningen och besluta om vilka åtgärder som krävs.

Stödjande av social dialog i EU

Den här kommissionen har stött återlanseringen av social dialog på EU-nivå sedan början av sitt mandat, genom att stärka medverkan av arbetsmarknadens parter i EU:s politik och lagstiftande samt genom att främja social dialog på alla nivåer. Det gemensamma uttalandet *En ny start för den sociala dialogen* som undertecknades i juni 2016 av arbetsmarknadens parter i EU, rådets ordförandeskap och kommissionen bekräftade det gemensamma engagemanget för att förbättra villkoren för ramarna samt ändamålsenligheten och kvaliteten hos den sociala dialogen på alla nivåer. Bilateralt samarbete mellan arbetsgivare och fackföreningar är avgörande för en välfungerande social dialog. Ramavtalet om aktivt åldrande och en generationsöverskridande strategi som undertecknades av arbetsmarknadens parter på EU-nivå i mars 2017 är ett föredöme för hur parterna kan bidra till bättre styrning och effektivare sociala och ekonomiska reformer.

Övervakning av framsteg i den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken

Sociala överväganden har integrerats och stärkts i den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken sedan början av den här kommissionens mandat. Analyserna och rekommendationerna kommer att återspegla och främja principerna som ingår i pelaren genom att bedöma, övervaka och jämföra de framsteg som gjorts för att genomföra dem. Riktmärkning och utbyte av bästa praxis kommer att genomföras på en rad områden, såsom lagstiftning om anställningsskydd, arbetslöshetsersättning, minimilöner, minimiinkomst och färdigheter²⁰. Övervakningen av framstegen kommer att ske med hjälp av den nya sociala resultattavlan, vilken består av ett begränsat antal befintliga indikatorer som används för att bedöma sysselsättningsutvecklingen och sociala trender²¹. Resultattavlan kommer att diskuteras med relevanta rådskommittéer, med syftet att införliva den i den årliga gemensamma sysselsättningsrapporten som publiceras varje höst inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Den kan också bli en referenspunkt för de insatser som gjorts i den sociala dimensionen inom euroområdet och Europa i allmänhet.

Slutsatser om färdigställandet av EU:s ekonomiska och monetära union

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter utgör en del av arbetet med att lansera en ny konvergensprocess inom EMU. Den bygger på övertygelsen att konvergens mot bättre socioekonomiska resultat, social motståndskraft och rättvisa utgör den grund som krävs för ett

¹⁸ Se COM(2016) 356 av den 2 juni 2016.

¹⁹ Se C(2017) 2601 av den 26 april 2017.

²⁰ Det pågår redan arbete med rådets kommittéer angående dessa områden.

²¹ Se SWD(2017) 200 av den 26 april 2017.

mer integrerat och stabilt Europa, och att detta är en viktig fråga för att Ekonomiska och monetära unionen ska vara hållbar. Om man blickar framåt beror euroområdet framtid till stor del på hur effektiva de nationella arbetsmarknaderna och välfärdssystemen är, hur väl ekonomierna kan hantera och anpassa sig till chocker samt hur effektivt de kan bemöta de sociala följderna därav. Den beror också på de nationella ekonomiernas förmåga att förbättra levnadsstandarden och tillväxtpotentialen. Detta kräver att det finns högkvalitativ utbildning och välfungerande arbetsmarknader som ger möjlighet till att fördela resurser på ett smidigt sätt, men också att det finns välutformade sociala skyddssystem för att kunna åstadkomma effektiv automatisk stabilisering, hindra och minska fattigdomen samt stödja återintegrering på arbetsmarknaden. I enlighet med de fem ordförandenas rapport skulle vissa av principerna och rättigheterna i pelaren kunna fungera som mer bindande standarder, i linje med fördjupandet av EMU.

Ekonomiskt stöd från EU

EU kommer att fortsätta ge ekonomiskt stöd till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, i synnerhet genom Europeiska socialfonden. De operativa programmen för 2014–2020 inom ramen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna, och andra viktiga finansiella program såsom ungdomssysselsättningsinitiativet, Erasmus+, Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter och fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt kommer att spela en nyckelroll i att stödja många av principerna i pelaren. Pelaren kommer också att utgöra en referens för utformningen av EU:s finansiella program efter 2020. Kommissionen kommer att ha ett nära samarbete med medlemsländerna samt lokala och regionala myndigheter för att se till att framtida EU-medel går till fastställda prioriteringar och att medlemsländerna inrättar de strukturer som krävs för att dessa medel ska kunna utnyttjas till fullo där de behövs mest.

5. Slutsats

Samrådet om den europeiska pelaren för sociala rättigheter har påvisat vidden av de sociala och ekonomiska utmaningar som Europa, och i synnerhet euroområdet, står inför, men det har också bekräftat att många av utmaningarna är gemensamma och att alla måste agera för att få tillbaka Europa på rätt spår mot ekonomisk tillväxt för alla och en högre grad av social sammanhållning. De här insatserna utgör en väsentlig del av den bredare politiska och ekonomiska agendan som har inletts på europeisk nivå för att bemöta förra decenniets kris.

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter lägger fram principer och rättigheter som ska konkretiseras på EU-nivå och nationell nivå. Den sätter medborgarna i första rummet och fastställer en gemensam väg framåt för lika möjligheter och tillgång till arbetsmarknaden, rättvisa arbetsvillkor samt socialt skydd och social delaktighet. Dessa principer och rättigheter är också viktiga för den bredare debatten om framtiden för EU27.

Medlemsländerna, deras myndigheter, arbetsmarknadens parter på alla nivåer och EU:s institutioner har ett gemensamt ansvar för att arbeta för ett framgångsrikare och rättvisare

Europa där ekonomisk och social utveckling går hand i hand. Pelaren stakar ut vägen för framtida åtgärder, med flera EU-initiativ som läggs fram i dag som en del av detta paket. Kommissionen kommer att fortsätta sitt nära samarbete med Europaparlamentet och rådet för att främja proklamationen av pelaren samt med berörda parter för att följa upp den på alla nivåer.